

*Бабчук Ю. Й.,**кандидатка філологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри романо-германських мов
Навчально-наукового гуманітарного інституту
Національної академії Служби безпеки України
<http://orcid.org/0000-0003-1495-3112>**Бабій С. М.,**кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
<http://orcid.org/0000-0001-8356-719X>*

ЕТНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВЦІВ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ТЕМБРАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВИГУКУ “HEY”

Анотація. У статті представлені етнічні особливості звучання вигуку “HEY” як фактор впливу на просодичні характеристики слова у квазіспонтанній промові дикторів американського етносу. Основну увагу автор акцентує на диференціації мови американців європейського та африканського про-виходів, використовуючи оцінку просодичних особливостей звучання на прикладі вигуку “HEY”, застосовуючи багатофункціональні комп’ютерні програми PRAAT та SPEECH ANALYSER.

У статті з’ясовано етнічні особливості вживання вигука “HEY”, особливості формантного аналізу. Автор акцентує увагу на ілюстрації структури формантного аналізу для обох етнічно-культурних груп за допомогою багатофункціональних комп’ютерних програм SPEECH ANALYSER та PRAAT.

У статті розглядається будова формантів, кількісний розподіл мовців за статтю, залежність формантів від етнічної приналежності. Наочно представлено показники кількісного розподілу мовців, вплив статі на переважання формантів у мовленні мовців, кількісний розподіл використання вигука “HEY”/

В статті авторами розглядається формантна структура звучання вигуку “HEY” в квазіспонтанному мовленні. За допомогою сучасних багатофункціональних комп’ютерних програм SPEECH ANALYSER та PRAAT автори описують етнічно-культурні характеристики американців європейського та африканського походжень для вигуку “HEY”. Основна увага зосереджена на ілюстрації спектральних картинок вигуку “HEY”, що вимовляється мовцями різної статі, на додаток до експериментального аналізу багатофункціональних комп’ютерних програм SPEECH ANALYSER та PRAAT. Аналіз тембру як складової просодії, за допомогою якого наочно демонструються посилення звучання у визначеній форманті, значення частотної вібрації, звучання яких вимірюється в герцах. Автори статті вказують на кількісний розподіл вигуку “HEY” за допомогою аналізу формантної структури звучання.

Ключові слова: диктор, етнічно-культурна група, діапазон ЧОТ (частота основного тону), вигук, форманта, квазіспонтанне мовлення.

Розглядаючи етнічні характеристики мовців, слід виділити їх як сукупність фізичних та духовних ознак, які є типовими для певного етносу [1, с. 272].

Кожен етнос має своє уявлення про світ, про носіїв інших культур, що сформувалися протягом тривалого часу і мають великий вплив на характер сприйняття, оцінку дійсності та на міжособистісні відносини [2]. Предметом цього дослідження було обрано квазіспонтанне мовлення американців європейського та африканського походження.

Метою дослідження стало визначення тембральних характеристик вигуку “HEY” (формантної структури звучання) двох етнічно-культурних груп.

Актуальність статті обумовлено необхідністю дослідження формантної структури звучання вигуків квазіспонтанного мовлення двох груп.

Матеріалом для дослідження слугували фрази, що включають вигуки з художніх фільмів мов англійською мовою Little Man, Mad Money, Meet Joe Black, the Nutty Professor.

Під час перегляду художніх англійських фільмів нами було виділено випадки вживання вигуків американцями африканського походження та американцями європейського походження, а також розглянуто етнічні особливості вживання вигуків представниками цих етносів. Були досліджені особливості впливу етнічно-культурного фактору на просодичне оформлення вживання вигуків у квазіспонтанному мовленні дикторів. Результати дослідження та обробки матеріалів з художніх англійських фільмів, а саме кількісні особливості вживання вигуків різними етнічно-культурними групами представлено в таблиці 1.

В результаті вивчення та обробки даних з’ясовано, що найчастіше в квазіспонтанному мовленні вигуки використовувались представниками з групи американців європейського походження. Так, наприклад, зафіксовано 895 випадків вживання цих одиниць цією групою мовців. Представники із групи американців африканського походження найменше використовують вигуки у своєму мовленні. Всього зафіксовано 268 випадків вживання вигуків цієї групою мовців [3].

Таблиця 1

**Кількісне вживання вигуків
за етнічно-культурною приналежністю**

Американці європейського походження	Американці африканського походження
895	268

Для відображення результатів дослідження проілюструємо проведення аналізу вигуків на прикладі вигуку “HEU”. Зокрема, для вигуку “HEU” залежність тембральних характеристик від етнічно-культурної власності представлено в таблиці 2.

У таблиці представлені значення ЧОТ (частоти основного тону), виражені в Hz (герцах) та значення f (форманти). За кількісними показниками диктори з групи американців європейського походження частіше вживали вигук “HEU” у своєму квазіспонтанному мовленні – зафіксовано 52 випадки, а в групі американців африканського походження – вживали вигук “HEU” 29 разів.

Діапазон ЧОТ для вигуку “HEU” ширший у досліджуваних з групи американців африканського походження – 63,1%. У американців європейського походження діапазон ЧОТ – 47,2%. Можна стверджувати, що діапазон ЧОТ для вигуку “HEU” залежить від приналежності дикторів до однієї чи іншої етнічно-культурної групи. Більш широкий діапазон ЧОТ у американців африканського походження, що свідчить про те, що досліджувані з цієї групи вимовляють вигук “HEU” більш емоційно та експресивно.

Для визначення формантної структури звучання нами було застосовано спектральний аналіз, за допомогою сучасної багатфункціональної комп’ютерної програми PRAAT [4]. Проілюструємо найбільш характерні спектральні картини формант на прикладі вигуку “HEU” для американців європейського походження (рис. 1).

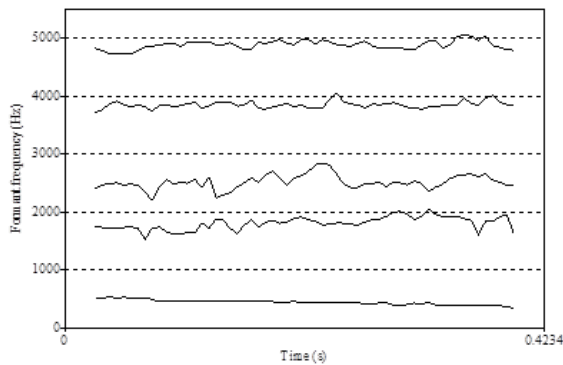

Рис. 1. Спектральна картина-формант для вигуку “HEU” у групі американців європейського походження

Після проведеного аналізу вигуку “HEU” у групі американців європейського походження, можна стверджувати, що посилення звуку відбувається у п’ятій форманті з ймовірністю 73,1% (тобто 73,1% від усіх вживаних вигуків посилення звуку відбуваються в п’ятій форманті, а в інших 26,9% посилення звуку зафіксовано у четвертій форманті). Значення частоти коливається від 54,9 до 480,0 Hz. Кількість вживання вигуку “HEU” американцями європейського походження та їх кількісний розподіл, згідно з формантною структурою, представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

**Кількісне вживання вигуку “HEU” американцями
європейського походження**

HEU	
Форманти	
f4	f5
14	38

Для вигуку “HEU” у групі американців африканського походження характерна наступна спектральна картина-формант (рис. 2).

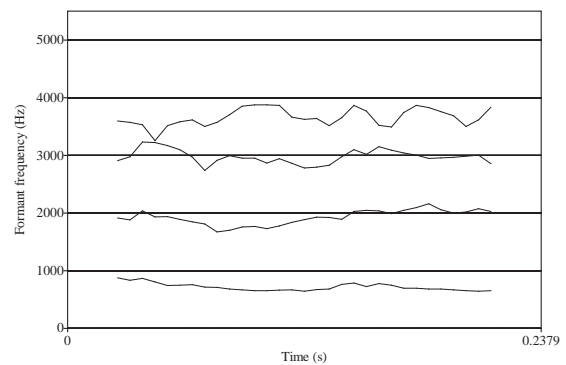

Рис. 2. Спектральна картина-формант для вигуку “HEU” в групі американців африканського походження

Після проведеного аналізу вигуку “HEU” у групі американців африканського походження слід зазначити, що посилення звуку відбувається у п’ятій форманті з ймовірністю 75,9% (тобто у 75,9% від усіх вживаних вигуків посилення звуку відбувається в п’ятій форманті, а в 24,1% посилення звуку зафіксовано у четвертій форманті). Значення частоти коливається від 464 Hz до 4900 Hz. Кількісне вживання вигуку “HEU” американцями африканського походження та їх кількісний розподіл за формантною структурою відображено в таблиці 4.

Таблиця 2

Залежність тембральних характеристик вигуку “HEU” від етнічно-культурної приналежності

	Heu	
	Американці європейського походження	Американці африканського походження
Кількість	52	29
Середнє макс. значення ЧОТ, Hz	264,8	291,1
Середнє мін. значення ЧОТ, Hz	179,9	178,5
Діапазон ЧОТ, %	47,2	63,1
Абсолютне макс. значення ЧОТ, Hz	480,0	490,0
Абсолютне мін. значення ЧОТ, Hz	54,9	46,4
Середнє значення форманти, ff	5	5

Таблиця 4

Кількісне вживання вигуку “HEY” американцями африканського походження

HEY	
Форманти	
f4	f5
7	22

Таким чином, можна зробити висновок, що вигук “HEY” в обох етнічно-культурних групах вимовляється рівним голо- сом, посилення звуку відбувається у п’ятій форманті. У групі американців європейського походження з ймовірністю 73,1% і 75,9% відповідно в групі американців африканського походження. Розглядаючи етнічно-культурний аспект вживання вигуків тільки чоловіків, нами виділено наступну тенденцію: 58,3% досліджуваних вигуків не залежать від етнічно- культурної приналежності мовців. В основному посилення звуку, як у американців європейського походження, так і в групі американців африканського походження, зазначено в п’ятій форманті, відповідно 76% та 85% від усіх вживаних вигуків.

Що стосується етнічно-культурного аспекту вживання вигуків жінками, то 70,0% досліджуваних вигуків не залежать від етнічно-культурної приналежності дикторів. Посилення звучання у жінок європейського походження в основному відбувається в п’ятій форманті, а посилення звуку у жінок африканського походження в основному зафіксовано у четвертій форманті, яку свідчить про нестабільність, експресивність мовлення цієї групи досліджуваних.

Література:

1. Селіванова О. А. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми. 2008. 712 с.
2. Грибок О. М. Мовний стереотип та його функціонування в дискурсі (на матеріалі німецького мовлення). *Науковий вісник Волинського національного університету*. 2009. № 5. С. 120–124.
3. Бабчук Ю.І. Тембральні особливості використання вигуку Yeah в мовленні чоловіків. *Наукові записки : зб. наукових праць Вінницького державного університету*. 2016. Т. 23. С. 3–7.
4. Voersma, P. & Weenink, D. (2018) Praat: doing phonics by computer [Computer programme]. Version 6.0.37. Retrieved December, 14, 2023 from <http://www.praat.org>.
5. Little Man. Retrieved October, 12, 2023 from <http://www.kinoshow/films/1748.html>.
6. Mad Money. Retrieved November, 10, 2023 from <http://www.alluc.org/movies/watch-mad-money-online/1532>
7. Meet Joe Black. Retrieved November, 08, 2023 from: www.imdb.com/title/tt0119643/

8. The Nutty Professor. Retrieved September, 07, 2023 from <http://victu.clan.su/...professor/-10-13-9330>.

Babchuk Yu., Babii S. Speakers’ ethnical features as the factor influencing timbre characteristics of interjection “HEY”

Summary. The article presents the ethnical sound features of interjection Hey as the factor influencing prosodic word characteristics in the quasi-spontaneous speech of American ethnical speakers. The author accents the main attention on the speech differentiation of Americans of European and African origins using the assessment of the prosodic sound features on the example of interjection Hey and the multifunctional computer programs PRAAT and SPEECH ANALYSER. The article is related to the structure of formants, quantitative distribution of speakers between two ethnically-cultural groups, the formants’ depending on ethnicity. The indexes of quantitative distribution of the speakers, influence of ethnical groups on prevailing the formants in the speech of speakers, quantitative distribution of using interjection “HEY” is visually represented.

The timbre peculiarities of using interjections, especially the structure of formant analysis are found out in the article. The authors accent attention on illustration the structure of formant analysis for both ethnical groups using multifunctional computer programs SPEECH ANALYSER and PRAAT.

The article is related to the structure of formants, quantitative distribution of speakers between different ethnical groups, speakers-Americans of European and African origins and the formants’ depending on it. The indexes of quantitative distribution of the speakers, influence of two ethnically-cultural groups on prevailing the formants in the speech of speakers, quantitative distribution of using interjection “HEY” is visually represented.

Timbre coloring of quasi-spontaneous speech is discussed in this article. The authors describe masculine and feminine timbre and acoustic characteristics of the interjection “HEY” with the help of the modern multifunctional programs SPEECH ANALYSER and PRAAT. The main attention is focused on an illustration of spectral pictures of the interjection “HEY” spoken by different ethnically-cultural speakers in addition to the experimental analysis of the multipurpose computer programs SPEECH ANALYSER and PRAAT. The analysis of a timbre as a prosody component by means of which it is visually shown the strengthening of sounding in defined formant, values of frequency vibration, the sounding which are measured in hertz. The authors of the article point to quantitative distribution of the interjection “HEY” by means of formant structure analysis.

Key words: speakers, ethnically-cultural group, rate of fundamental frequency, interjection, formant, quasi-spontaneous speech.